

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови

Інформаційні технології в перекладі

ПО 1

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія

Курс	3
Семестр	6

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Статус Обов'язкова дисципліна
Форма навчання Денна
Семестровий контроль Залік

ECTS	2
Годин	60

Розподіл годин

Аудиторні години	Самостійна робота
Практичні заняття	
36	24
1 пара на тиждень	

Гарант освітньої програми *Лазебна* Олена ЛАЗЕБНА *Лазебна* Завідувач кафедри Гелена ЛИСЕНКО *Лисенко* Голова методичної комісії Світлана ІБРАГІМОВА *Ібрагімова*
«19» 02 2020 р. «19» 02 2020 р. «19» 02 2020 р.

Редакція від 19.02.2020 р.

Інформація про викладача

	Практичні заняття	
ПІБ	Івашкевич Леся Сергіївна	
Посада	доцент	
Вчене звання	доцент	
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук	
Профіль викладача	https://ktpnm.kpi.ua/node/466	
Google Scholar	https://scholar.google.com/citations?user=CmfJWBsAAAAJ&hl=uk	
e-mail	lesia.ivashkevych@gmail.com	
Консультації	щосереди з 16.00 до 17.00, ауд. 701/7 або через сервіси Telegram та Viber	

Анотація дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів здатностей:

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку та актуального стану перекладацької діяльності, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій (ЗК2)
- здатність бути критичним і самокритичним щодо власних перекладів та перекладів інших учасників курсу (ЗК4)
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, а саме у формі опрацювання великих масивів навчальної літератури інструкційного характеру (ЗК5)
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних онлайн-джерел для подолання перекладацьких труднощів (ЗК6)
- здатність використовувати актуальні для перекладацької діяльності інформаційні і комунікаційні технології та відповідне програмне забезпечення (ЗК13)
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів для перекладу фахових текстів (ФК9)
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань (ФК10)
- здатність здійснювати постперекладацьке саморедагування та контрольне редагування тексту перекладу (ФК18).

Силабус дисципліни «Інформаційні технології в перекладі» розроблений на основі принципів систематичності, послідовності та співпраці всіх учасників курсу. Виклад навчального матеріалу відбувається від простого до складного з постійним долученням попередньо опрацьованих навиків, так що їх використання доводиться до автоматизму. Курс має практичний характер і готує студентів до свідомого вибору та впевненого використання програмного забезпечення (далі – ПЗ) у майбутній перекладацькій діяльності. Важливу роль у навчальному процесі відіграє здатність студентів опрацьовувати спеціалізовану літературу інструкційного характеру та послідовно реалізувати інструкції у власній роботі з ПЗ, а також проводити коментовану демонстрацію функцій ПЗ, що вивчаються. Зазначені принципи визначають методи та форми навчання у курсі.

Навчання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії як групової, так і індивідуальної взаємодії викладача та студента з метою кращого засвоєння студентами матеріалу та формування у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються **метакогнітивні, когнітивні та соціально-афективні стратегії**, які реалізуються через інформаційно-рецептивні, практичні, рецептивно-репродуктивні, пояснювально-ілюстративні методи навчання та зумовлюють такі форми роботи:

- самостійне опрацювання матеріалу та його апробація на практиці;
- інтерактивне спілкування з викладачем та іншими учасниками курсу;
- індивідуальне та групове вирішення труднощів;
- перевірка набутих знань способом виконання групових інтерактивних мультимедійних завдань та індивідуального тестування;
- перевірка набутих навиків через контрольні переклади.

Зазначені стратегії, методи та форми навчання мають на меті стимулювати пізнавальну діяльність студентів та забезпечити закріплення набутих практичних навичок володіння навиками роботи з перекладацьким ПЗ.

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту кредитного модуля та засвоєння матеріалу використовуються такі інструменти комунікації як електронна пошта, Telegram та Viber, за допомогою яких спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом та здійснюється зворотній зв'язок студентам.

Навчання проводиться у комп'ютерній лабораторії з використанням комп'ютерів, інтернету, проектора, мультимедійних навчальних платформ та спеціалізованого як open source, так і ліцензованого перекладацького програмного забезпечення.

Місце дисципліни в програмі навчання

Дисципліна "Інформаційні технології в перекладі" вивчається у шостому семестрі, на третьому році навчання. За структурно-логічною схемою ОП вона забезпечується дисципліною "Практичний курс перекладу" і, у свою чергу, забезпечує успішне проходження перекладацької практики (кредитний модуль "Навчальна (перекладацька) практика") та написанні курсової роботи з практики перекладу німецької мови.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення дисципліни "Інформаційні технології в перекладі" студенти зможуть:

- ефективно працювати з інформацією для вирішення труднощів роботи з перекладацьким ПЗ: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, класифікувати й систематизувати (ПРН5);
- свідомо обирати доцільне для тієї чи іншої ситуації ПЗ для перекладу (ПРН8);
- використовувати інформаційні й комунікаційні технології у професійній діяльності, зокрема для реалізації конкретних перекладацьких завдань з використанням спеціалізованого ПЗ (ПРН8);
- здійснювати адекватний письмовий переклад і якісно редагувати фахові тексти відповідно до чинних нормативних вимог (ПРН19).

Перелік тем, завдання та терміни виконання

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Тема	Рекомендований час СРС
1.	САТ-інструменти у перекладацькому процесі. Їх функції та роль, види. Огляд поширених САТ-систем. <u>Завдання на СРС:</u> Самостійний огляд десктопних та онлайн-ових САТ-програм OmegaT та MateCat.	1

2.	<p>SDL Trados Studio 2019. Інтерфейс програми. Поняття перекладацької пам'яті(TM). Створення TM.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Встановлення траял-версії SDL Trados Studio 2019, огляд інтерфейсу програми, ознайомлення з основними функціями за інструкцією.</p>	1
3.	<p>Переклад файлу Word в SDL Trados Studio 2019. Словник автодоповнень та термінологічна база (ТБ) як інструменти в CAT-системі. Вікно редагування перекладу. Автопропагування перекладеного тексту.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Нечіткий збіг та його редагування. Автоматична заміна чисел.</p>	1
4.	<p>Переклад файлу Word в SDL Trados Studio 2019. Перенесення форматування з оригіналу в сегмент перекладу. Розпізнавання термінології з термбазу та її використання у перекладі. Робота з тегами.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Інтерактивний перегляд перекладеного документу. Збереження перекладеного файлу в внутрішньому форматі SDL та у форматі оригіналу.</p>	1
5.	<p>Переклад файлу PowerPoint.</p> <p>Автоматична локалізація дат. Редагування помилок, які трапляються у тексті оригіналу. Автоматична локалізація вказівки на час. Зведення сегментів оригіналу.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Додавання м'якого переносу рядка. Попередній перегляд та збереження перекладу.</p>	1
6.	<p>Інтерактивна перевірка засвоєння вивченого матеріалу.</p> <p>Переклад файлу Excel. Альтернативний спосіб введення потрібної термінології з вікна ТБ.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Самостійне проходження інтерактивних завдань на опрацьований матеріал на платформі LearningApps.</p>	1
7.	<p>Переклад файлу PDF. Автоматичний статистичний аналіз файлу перекладу. Обмеження у зведенні сегментів тексту оригіналу.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Особливості перекладу формату PDF, пов'язані з тим, що це похідний формат. Підготовка до проміжного тестування.</p>	1
8.	<p>Розпізнавання фрагментів речень.</p> <p>Налаштування проекту, необхідні для використання функції розпізнавання фрагментів речень.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Індивідуальне завдання. Контрольний переклад опрацьованих типів файлів - Word, PP та Excel.</p>	1
9.	<p>Індивідуальне тестування пройденого матеріалу через систему Google Forms.</p> <p>Особисті налаштування для зручної роботи в SDL Trados.</p> <p>Перекладацький пакет. Аналіз пакету.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Поняття контекстного збігу. Вибір збігу у вікні TM.</p>	1

10	<p>Функція активного розпізнавання термінології. Можливість додавати терміни до ТВ. Інтерактивна перевірка тегів. Додавання, редагування, видалення коментарів до перекладу.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Копіювання сегментів з оригіналу в переклад. Фільтр перегляду сегментів. Створення зворотного пакету.</p>	1
11	<p>Пакети SDL WorldServer. Поняття Perfect Match. Теги у пакетах SDL WorldServer. Створення звіту про прогрес перекладу.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Ознайомитися із поняттям Alignment. Роль паралельних корпусів у перекладацьких процесах.</p>	1
12	<p>Alignment. Створення ТМ із паралельних текстів оригіналу та перекладу за допомогою SDL Trados. Імпорт файлів, опрацювання сегментів.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Розділення сегментів під час обробки автоматично сполучених сегментів.</p>	1
13	<p>Alignment. Обробка некоректно з'єднаних програмою сегментів. Імпорт результатів зведення у ТМ.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Зведення багатьох файлів оригіналу та перекладу одночасно.</p>	1
14	<p>Інтерактивна групова перевірка опрацьованого матеріалу. Створення словників автодоповнення на основі ТМ.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Самостійне виконання інтерактивних завдань до пройденого матеріалу на платформі LearningApps.</p>	1
15	<p>Створення термінологічної бази із попередньо підготовленого файлу Excel у додатку SDL Multiterm.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Повторення. Самостійне виконання інтерактивних завдань до пройденого матеріалу на платформі LearningApps.</p>	1
16	<p>Використання власноруч створених перекладацької пам'яті, словника автодоповнень та термінологічної бази на практиці. Відновлення нечітких збігів.</p> <p>Проходження заключного тесту до курсу.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Контрольний переклад 2. Підготовка до сертифікації.</p>	3
17	Сертифікація.	-
18	Залік	6

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал
1.	Індивідуальне завдання. Контрольний переклад 1	15	15
2.	Проміжне тестування	15	15
3.	Контрольний переклад 2	10	10
4.	Кінцеве тестування	40	40
5.	Сертифікація	20	20
	Всього		100

Основні критерії оцінювання роботи студентів

1. Індивідуальне завдання. Контрольний переклад 1 — 15 балів

Контрольний переклад 1 складається із перекладу трьох файлів, MS Word, Excel та PowerPoint. Переклад кожного файлу оцінюється максимум у 5 балів.

Критерії оцінювання:

«відмінно» - 5 балів — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає всім вимогам;

«добре» - 4 бали — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає основним вимогам, але містить незначні неточності;

«задовільно» - 3 бали — переклад не зовсім правильний через наявність незначних порушень граматичного, лексичного чи стилістичного характеру або було порушено вимоги до оформлення тексту перекладу;

«незадовільно» - 0 балів — переклад неадекватний та не здатен виконувати роль цільового тексту.

2. Проміжне тестування — 15 балів

Проміжне тестування проходить у вигляді відповідей на 30 питань множинного вибору, на які є лише одна правильна відповідь. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 бала.

3. Контрольний переклад 2 — 10 балів

Контрольний переклад 2 складається із перекладу 1 файлу з використанням власноруч створених словника автодоповнення та термбази.

Переклад файлу оцінюється максимум у 10 балів.

Критерії оцінювання перекладів:

«відмінно» - 9-10 балів — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає всім вимогам;

«добре» - 7-8 балів — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає основним вимогам, але містить незначні неточності;

«задовільно» - 6 балів — переклад не зовсім правильний через наявність незначних порушень граматичного, лексичного чи стилістичного характеру або було порушено вимоги до оформлення тексту перекладу;

«незадовільно» - 0 балів — переклад неадекватний та не здатен виконувати роль цільового тексту.

4. Кінцеве тестування — 40 балів

Кінцеве тестування проходить у вигляді відповідей на 40 питань множинного вибору, на які є лише одна правильна відповідь. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

5. Сертифікація.

Сертифікація проходить у вигляді відповідей на 40 питань множинного вибору, на які є лише одна правильна відповідь. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 бала.

Результати рейтингового оцінювання оголошуються на останньому занятті перед заліком.

Семестрова атестація студентів

Отримання заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$

Для отримання кредитного модуля «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш, ніж 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менш 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову роботу і ця рейтингова оцінка є остаточною. Контрольна залікова робота полягає у виконанні перекладу, що перевіряє всі основні засвоєні у курсі навички. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману автоматом, попередній рейтинг з дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» РСО).

Залікова контрольна робота оцінюється у 100 балів максимум:

Критерії оцінювання:

Відмінно: 95 -100 — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає всім вимогам, демонструє вільне володіння опанованими в курсі технологіями та інструментами.

Добре: 75-94 — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає основним вимогам, але містить незначні неточності та демонструє деякі обмеження у володінні опанованими в курсі технологіями та інструментами.

Задовільно: 65-74 — переклад не зовсім правильний через навісність кількох незначних порушень граматичного, лексичного чи стилістичного характеру або було порушено вимоги до оформлення тексту перекладу, студент частково володіє опрацьованими в курсі технологіями та інструментами.

Незадовільно: < 60 балів — переклад неадекватний та не здатен виконувати роль цільового тексту, студент не володіє опрацьованими в курсі технологіями та інструментами.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою:

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо

RD < 60	Незадовільно
RD < 36	Не допущено

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали:

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у перекладацькому проекті	10 балів	Порушення термінів виконання контрольних заходів	-1 бал за кожен день
Участь у перекладацькому воркшопі чи зустрічі	5 балів		

Відвідування занять

Відвідування всіх занять у курсі не є обов'язковим. Необхідною умовою для успішного проходження курсу є своєчасне виконання контрольних заходів, а умовою допущення до семестрової атестації є виконання індивідуального завдання. Однак, студентам рекомендується відвідувати практичні заняття, оскільки на них систематично розвиваються навички, необхідні для успішного виконання кінцевого тестування та проходження сертифікації. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за виконання завдань, які закріплюють практичні уміння та навички та сприяють успішній сертифікації виробником перекладацького ПЗ.

Пропущені контрольні заходи

Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 9 балів	≥ 17 балів

Академічна доброчесність

Політику та принципи академічної доброчесності визначено в розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначено в розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень. Детальніше: <https://kpi.ua/regulations-8-7>.

Інклюзивне навчання

Дисципліна «Інформаційні технології в перекладі» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами. Конкретні випадки розглядаються на засіданні кафедри окремо.

Навчання іноземною мовою

Навчальний матеріал викладається німецькою мовою або англійською мовами з елементами української (з'ясування української термінології, обговорення перекладів, якщо вони виконуються українською мовою).

Позааудиторні заняття

У межах вивчення навчальної дисципліни можливе проведення позааудиторного заняття у форматі зустрічі зі спеціалістами з галузі перекладу або участі в круглих столах чи воркшопах.

Додатки

Додаток 1. Рекомендована література

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. SDL Trados Studio 2019. Erste Schritte. Teil 1: Einzeldateien übersetzen. Schulung. 2018: SDL plc., 90 S.
2. SDL Trados Studio 2019. Erste Schritte. Teil 2: Arbeiten in der Übersetzungslieferkette. 2018: SDL plc., 129 S.

Допоміжна:

1. Bondarenko, O. Academia expectations versus industry reality. Multilingual. December 2015. pp. 31-34.
2. CAT Tools vs. Machine Translation: What's the Best Method? [Електронний ресурс] // Asian Absolute, 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://asianabsolute.co.uk/blog/2015/12/21/cat-tools-vs-machine-translation-whats-the-best-method/>.
3. Seewald-Heeg, U. Der Einsatz von Translation-Memory-Systemen am Übersetzerarbeitsplatz. Aufbau, Funktionsweise und allgemeine Kaufkriterien. URL: http://www.metatexis.org/reviews/TM-Vergleich_Version_300805.pdf

Література знаходиться у методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови.